

Maria Joczowa

"Matejko i Kraszewski: dwie koncepcje dziejów Polski", Wincenty Danek, Wrocław-Warszawa-Kraków 1969 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/38, 121

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ DANEK Wincenty: Matejko i Kraszewski. Dwie koncepcje dziejów Polski. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969 PAN Oddział w Krakowie. Prace Komisji Historycznoliterackiej nr 25, s. 119, nlb. 1, zł. 20,-

Próba paraleli między dziełem powieściopisarza i malarza; poszukiwanie wzajemnych związków różnych dziedzin sztuki, inspirowane pracami Kazimierza Wyki i Juliusza Starzyńskiego. Rozważając podobieństwa i różnice historycznej wizji przeszłości Polski u obu twórców, w optymistycznej wizji Matejki widzi autor cechy monumentalizacji i heroizacji przeszłości, gdy koncepcję Kraszewskiego określa jako pesymistyczną, a w wymowie politycznej - wyraźnie antymagnacką. Dyskutuje też możliwość traktowania cyklu powieści historycznych Kraszewskiego jako polemiki z twórczością Matejki i zwraca uwagę na analogię między oddziaływaniem społecznym obu cyklów dzieł historycznych. "Aneks materiałowy" przynosi wypowiedzi Kraszewskiego o obrazach Matejki, o pracach historycznych Szujskiego i Kalinki oraz o malarstwie szkoły weneckiej.

BP/38

M.J.

/II/ KAMIONKOWA Janina: Życie literackie w Polsce w pierwszej połowie XIX w. Studia. Indeksy zestawiała Aniela Piórunkowa. PIW. Warszawa 1970 IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 27, s. 428, zł 45,-

Książka stanowi próbę zarysowania ważniejszych zjawisk i tendencji życia literackiego epoki romantyzmu związanych z przeobrażeniami struktury społecznej oraz zmianą ogólnego typu kultury. Na tle ogólnie scharakteryzowanego procesu narodzin nowożytnej kultury klas średnich przedstawiono przemiany podstawowych instytucji życia kulturalnego i literackiego, przekształcenie form mecenatu, kształtowanie się nowoczesnej anonimowej publiczności literackiej, przemiany w organizacji rynku wydawniczo-księgarskiego. Ostatnie z czterech studiów, poświęcone charakterystyce środowiska literackiego i form jego funkcjonowania, zarysowuje przemiany funkcji samej literatury, narastanie procesu profesjonalizacji pracy literackiej, zmiany w społecznym statusie literata, wzrost prestiżu zawodu literackiego oraz towarzyszące tym zjawiskom przemiany literackiego wzorca artysty i modyfikacje koncepcji "wieszczka" romantycznego.

FP/38

J.K.